

A letter to Mary,

Door Pia de Jong en Jan Sangers

In een bericht van het NRC van dinsdag 7 maart j.l. werd ik getroffen door een artikel van de hand van mevrouw Pia de Jong, wonende in de Verenigde Staten.

Na dit artikel te hebben gelezen heb ik met haar contact gezocht. Zij liet weten het een eer te vinden dat dit artikel opgepikt wordt om ook in De Filatelie te plaatsen.

Allereerst heb ik getracht de bewuste brief, in het bezit van het Tasmanian Museum & Art Gallery, in copie te verkrijgen. Echter na het eerste contact met het museum bleek al snel dat er een dikke prijs berekend wordt voor een scan van deze brief. De algemene regel is dat de kosten voor een hoge resolutiescan 40 Dollar is terwijl er beperkingen worden opgelegd om verder gebruik te ontmoedigen.

De twee actie van mijn kant is om deze brief die ook verschenen is op een herdenkingsenvelop (afb. 1) van Australië uit 2009 met zegel nummer 2822 te verkrijgen.

Via internet heb ik deze brief in Australië aangekocht zodat ik deze publicatie kan maken met een vanuit een poststuk wat mijn eigendom is.

Op de herdenkingsenvelop 200 jarige viering van de Australia Post zit in een apart venstertje een copy van de bewuste vouwbrief (afb.2) op een schaal van 50% inclusief een copy van het originele handschrift.

De envelop is van fraai zwaar papier met op de achterzijde een beknopte uitleg over deze cover.

Een mooie uitgave op een wijze zoals ik nog niet eerder gezien heb.

De brief werd door de Australische Posterijen voor 42.000 dollar gekocht uit de collectie van Enrico Bombieri in ligt nu in het Tasmanian Museum & Art Gallery museum. Het verhaal achter de brief, in beeld gebracht door Pia de Jong, is de moeite waard om ook via Filatelie breder onder de aandacht te brengen.

De bewuste brief is op 17 juli 1843 verzonden vanuit Clonmel in het graafschap Tipperery, Ierland, toenmalig deel uitmakend van het Verenigd Koninkrijk. In 1843 werd er een stempel Port Paid geplaatst bij het stempel van Clonmel. Verder zien we een scheepsstempel waarvan ik de naam van het schip niet kan ontcijferen. Kennelijk betreft het een rederij uit Londen.

Dat James Walsh niet kon schrijven blijkt aan het eind van de brief waarin letterlijk staat: *I have offered a pound to Hennessey the writer if he could do anything for me by Writing to the Lord Lieutenant.* Hoe de het is vergaan met Mary en James staat op een aangrijpende wijze beschreven door Pia de Jong.

“Wetenschap is natuurkunde of postzegels verzamelen”, zei ooit de natuurkundige Ernest Rutherford, de ontdekker van de atoomkern. De Italiaanse wiskundige Enrico Bombieri voelt zich door die uitspraak beledigd- en wel als postzegelverzamelaar.

Ondanks dat hij tegen de tachtig loopt, werkt hij hier in Princeton nog dagelijks aan zijn berekeningen. Vandaag begint hij met zijn zangerige accent te vertellen over zijn passie voor de filatelie. Als jongetje ging hij niet zomaar aan de slag. Nee, met mathematische precisie onderzocht hij welke postzegels hij het best kon verzamelen. Het moest een speciaal, klein land zijn, met maar weinig zegels en post, zodat een complete verzameling mogelijk was. Al snel viel zijn oog op Tasmanië. Hij raakte in de ban van dit eiland onder Australië en bouwde een waardevolle verzameling op, die hij na dertig jaar met grote winst verkocht.

De collectie bleek achteraf nog veel rijker dan hij wist. Er zat een ongeopende envelop tussen, verzonden vanuit Ierland in 1843. Daarin zat een brief geschreven door een landarbeider aan zijn vrouw, Mary Walsh, die gevangen zat in de gevreesde Tasmaanse vrouwenkolonie op Van Diemensland.

“Mijn lieve Mary”, zo begint de hartverscheurende liefdesbrief van de man die er alles aan had gedaan om haar deportatie te voorkomen, maar moest toezien hoe Mary met hun eenjarige dochter werd afgevoerd. Hij bleef met de twee oudste kinderen achter. “Er gaat geen dag of nacht voorbij dat in niet aan je denk, en dat zal ik blijven doen, totdat God je weer in mijn armen terugvoert. Blijf altijd denken aan je man met zijn gebroken hart, zolang je leeft... Je liefhebbende en tedere echtgenoot, James Walsh.

De brief was zo ontroerend en er sprak zoveel onrecht uit. Hij confronteerde Australië en Ierland met hun brute koloniale verleden en in beide landen kwam er een publieke discussie op gang. Wie was Mary? Hoe was het met haar, haar man en kinderen afgelopen?

Mary Walsh bleek een dertigjarige vrouw die waarschijnlijk onterecht beschuldigd was van medeplichtigheid aan het stelen van een stukje kasjmier. Haar dochter, van wie ze metaan na aankomst gescheiden werd, stierf al snel. De brief zat nog in de envelop, waaruit we kunnen afleiden dat James woorden haar nooit hebben bereikt.

Het is vrijwel onmogelijk dat de geliefden elkaar ooit nog hebben gezien. Ze waren te arm om de overtocht te kunnen betalen.

In het Tasmanian Museum & Art Gallery museum ligt deze brief. Daar kan het publiek meer leren over Mary Walsh en de 25.566 andere vrouwen die tussen 1788 en 1853 naar de vrouwengevangenis van Tasmanië werden verscheept.

Bijna twee eeuwen later zijn de tragische levens van de verbannen Mary en James met zijn gebroken hart symbolen geworden van een wreed verleden. De liefdesbrief heeft Mary nooit bereikt, maar nu raakt hij tallozen. “Mijn lieve Mary”, schrijft James, al zou ik honderd jaar leven, je zou nog net zo vers in mijn hart zijn, als op de dag dat je van me wegging. En dat is ze, in ons hart. Dank zij een ongelezen brief.

Met dank aan de schrijfster Pia de Jong die mij toestemming gaf om haar artikel uit het NRC van dinsdag 7 maart verder te publiceren.

